

CUKOR a BIČ

JO JAKEMAN

ČOHO JE
SCHOPNÁ
ZRÁNENÁ
ŽENA

Ljndeni

Cukor a bič

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Jo Jakeman

Cukor a bič – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

CUKOR
a
BIČ

JO JAKEMAN

CUKOR
a
BIČ

Ljndeni

Pre Jamesa

*Tvrdá ruka zlámať vie kosti,
zo zlého slova rana však
iba dlho mokvá, bolí a zlostí.*

Tradicional

JEDEN

Deň Phillipovho pohrebu

Keď saténom vystlaná truhla Phillipa Rochesteru zmizla za závesom, zmocnili sa ma namiesto očakávaného pocitu slobody a ľahkosti iba kŕče a tráviace problémy.

Naomi si sadne do prvého radu a znepokojene sa zavrtí, keďže zhromaždenie za jej chrbtom šepoce. Pod očami má ryhy, po ktorých steká rozmočená maskara a narúša popraskaný mejkap. Načo toľko slz? Veď po všetkom, čo vykonal, celkom iste nenarieka za *ním*.

Vikár sa rozhovoril o mužovi, ktorý mal len veľmi málo spoločné s Phillipom, ktorého som poznala. Takmer som preliala slzu. Teraz treba klamať a pozahaľovať to, čo bolo, nie je to chvíľa vhodná na pravdivé slová.

Lavým palcom sa pohrávam so svadobnou obrúčkou. Zásnubný prsteň nebol. „*Príliš okázalé, Immie. Ty nie si taká.*“ Je to už päťstoštyridsaťosem dní, čo ma Phillip opustil. Viem, mala by som si ten prsteň stiahnuť, no je ako pasca, z ktorej ma nedostane ani hŕba mydla. Za roky manželstva plného zneužívania mi zhrubli ruky, pás aj srdce.

Sedím o päť radov ďalej, na strane čo najbližšie pri stene, ako sa na exmanželku sluší a patrí. Čo som vlastne? Vdova po Phillipovi? Rozvod sme nestihli dotiahnuť do konca. Papiere ešte stále ležia na príborníku pri nezaplatených účtoch a kondolenčných pozdravoch. Veď si to len predstavte. Ja. Vdova.

Možno si niektorí aj pomysleli, že tam nemám čo hľadať. Priatelia z nášho niekdajšieho života sa snažia nezízať na mňa, lenže

akosi im to nejde. Keď sa nám stretnú pohľady, zračí sa v nich rozpačité uznanie pravdy, akési ospravedlnenie, kým ho nevystrieda nutkavé mrknutie na hodinky na zápästí a náhlivý presun k východu z kaplnky. Nikto mi nezavolať, keď ma Phillip vymenil za inú. Prešli s ním do jeho nového života aj s kávovarom a s cédečkami Brucea Springsteena.

Mama sedí pri mne a striedavo tská a vzdychá, nevie sa rozhodnúť, či sa má hnevať, alebo smútiť. Slúbila, že počas obradu ani nemukne, a hoci je z tej úpornej snahy načisto ochromená, sľub dodrží. Pohľadom mi priam vypaľuje dieru do spánku. Viem, že sa jej chvejú nozdry, vždy sa jej trasú, keď je nespokojná. Mama sa naučila hovoriť skôr očami než ústami, ľutujem, že som ju nepožiadala, aby zavrela aj tie.

Na tom, či Alistair má ísť na pohreb svojho otca, sme sa nezhodli. Podľa matky sú šesťroční na také veci príliš malí. Ja tvrdím, že by sa mal prísť rozlúčiť, udržať zdanie, že Phillip nám bude chýbať. Matka zvíťazila. Sú bitky, do ktorých sa neradno púšťať. Namiesto toho sme na rozlúčku napísali zopár slov a krátke pozdravy priviazali na balóniky. *Stúpaj hore, čoraz vyššie a vyššie. Žbohom, oci. Žni v pekle, Phillip.*

V prednej časti krematória je jednoduchá kvetinová výzdoba, z neviditeľného organa sa rinie Pachelbelov Kánon v D-dur. Všetko je dôkladne zorganizované tak, aby zo smrti zmylo temnotu a zo stien odstránilo pach rozkladu. Inými slovami, aby smútočnému zhromaždeniu nezostala v ústach pachut smrti. Naomi objednala miestnosť v Starom zvonci, ja tam však nepôjdem, veď čo ak by som po pohári sherry stratila zábrany a usmiala sa, rozťahla ústa do nepatričného tvaru?

Len čo okolo nás prejde smútočný sprievod, vyjdeme z lavíc s programom bohoslužieb v rukách. Spredu sa na nás ako strašidlo vyškiera Phillip. Tú grotesknú fotku urobili ešte pred povýšením, keď prešiel na kriminálku, teda minimálne pred desiatimi rokmi. V tej uniforme sa mi kedysi ohromne páčil.

Mama sa postaví do radu, aby vyslovila sústrasť Naomi. Bude stručná, keďže dobrého, o čom by mohla hovoriť, je ako šafranu. Moja najlepšia priateľka Rachel, s červeným šalom prehodeným cez plecia, sa rozpráva s policajným inšpektorom Chrisom Millerom. Odmietla sa obliecť do čierneho. Ako správne poznamenala, čierna je prejavom úcty. Chris aj ona mali na Phillipa rovnaký názor. Dúfala som, že vyšetrovanie Phillipovej smrti povedie Chris, no prizvali kohosi zvonka. Nieкого nezaujatóho.

Ruby stojí za mnou, viem to, no snažím sa vyhnúť jej pohľadu. Prišla v priesvitných šatách, bordových ako čerstvá modrina, v tom najstriednejšom kúsku z jej garderóby. V topánkach ju vlastne vidím prvýkrát. Zvyčajne chodí naboso, niekedy v tenučkých šľapkách, je na úsudku pozorovateľa, či to bude považovať za prejav prispôsobenia sa, alebo za slávnostnú garderóbu, v ktorej si zatancuje na Phillipovom hrobe. Sedí v poslednej lavici, ďalej od truhly ani nemôže byť, čo zodpovedá jej stavu *exexam*želky. Prvá pani Rochesterová, žena, s ktorou porovnávali Naomi aj mňa, si pod nosom pridíža ľadovobielu vreckovku, zrejme sa nechce nakaziť smútkom.

Vstanem a predieram sa pomedzi všetky tie ruky pritískajúce k očiam vreckovky, všetky tie krútiace hlavy, až kým nepocítim na tvári slnko a v nose čerstvo pokosenú trávu. V tom náhlom jase prižmúrim oči a z jedného sa mi skotúľa zradná slza.

Ktosi neznámy ma studenou rukou chytí za lakeť v dôvernej chvíli naznačujúcej viem-aké-to je, lenže ako to môže viesť? Len my tri – Naomi, Ruby a ja – vieme, akým zadostučinením je vedomie, že Phillip Rochester si smrť zaslúžil.

DVA

22 dní pred Phillipovým pohrebom

Stodola bol jeden z tých staronových domov. Mal len jedno podlažie, no nikto sa o ňom nikdy nevyjadroval ako o bungalove. Narýchlo postavenému príbytku dodávali patinu veľké pieskovo sfarbené tehly a malé tmavé okná natreté nazeleno, tak ako to požadoval National Trust. Všetok materiál použitý na dome vlastne dostal šancu na druhý život. Takmer bezo zvyšku pochádzal zo zberného dvora či z aukčnej siene. Staré veci prerobené tak, aby pôsobili novo, a nové tak, aby dostali nádych patiny.

Vnútri som ešte nebola. Fakt smiešne, že stodoly zrazu slúžia ako honosné sídla a nie ako prístrešky pre zvieratá. Farmári veľmi slušne zarábali na predaji rozpadnutých humien s úradne vydaným stavebným povolením, no pre Phillipa a tú jeho jalovičku by som veru ani ja nevymyslela lepšie miesto na bývanie.

Zazvonila som a čakala. Zvuk zvonca sa niesol celou chodbou. Upravila som si svoju zbroj: kabelku krížom cez hrud', kožené rukavice pevne obopínajúce zápästia a na krku šatku uviazanú ako stužka na máji.

Nebolo pre mňa ľahké vidieť Phillipa v jeho novom živote, v novom dome, s novou priateľkou, no teraz nešlo o mňa. Išlo o Alistaira.

Dohodli sme sa, že situáciu vyriešime ako dvaja dospelí ľudia. Civilizovane. Kvôli spoločnému synovi. Ešte stále sme však nedotiahli do konca rozvod a ten ani v jednom z nás neprebúdzať to najlepšie.

Podľa papierov sme si mali všetko priateľsky rozdeliť rovným dielom.

V dobrom aj v zlom.

V bohatstve aj v chudobe.

V zdraví aj v chorobe.

Keby o tom rozhodoval Phillip, nadelil by mi zlo, chudobu a chorobu a pre seba by si nechal zvyšok. Podľa mojej právničky súdnou cestou nikto nič nevyhrá. Snažila som sa jej vysvetliť, že pri Phillipovi aj tak nemám šancu čokoľvek získať.

Alistair po otcovom odchode netrpel. V skutočnosti sa mu vlastne zlepšil život. Oveľa lepší bol rozhodne aj môj. Každý druhý víkend s otcom bol rituál, ktorý sme dodržiavali so zaťatými zubami a s predstieraným úsmevom na perách. Postupne však Phillip dostal chuť na viac, než som mu bola ochotná poskytnúť. Viac rodinného času s Alistairom a so ženou, ktorá do rodiny nepatrila; viac nocí strávených na mieste, kde nikdy nespal. Čím viac si chcel prisvojiť, tým menej som bola ochotná dať.

Nereagoval na moje telefonáty, ignoroval listy od právničky, a tak som súhlasila, že si s Phillipom *pohovorím*. Ale keď som stála pred jeho domom a deň sa pomaly schyľoval k večeru, ešte stále som nemala jasno v tom, o čom presne by sme sa mali rozprávať.

Znova som vystrčila orukavičkovaný prst, aby som ho pritlačila na zvonček, keď som začula otvárajúce sa dvere. Zvuk krokov silnel.

Dvere prišla otvoriť Phillipova priateľka, skôr vyzlečená ako oblečená. Pás džínsovinu, čo mala okolo bedier, zrejme mala byť sukňa, a mne zišla okamžite na um otázka: *Bože, aké tu asi majú účty za kúrenie?* Chudé ruky si prekrižila cez prsia a oprela sa o veraje, kútikmi úst jej trhalo v náznaku úškrnu.

Ryšavá farba na dlhých vlasoch bola kúpená, podľa mňa sa však k jej bledej pleti a hnedým očiам hodila. Fascinovali ma jej riasy: neuveriteľne husté a dlhé. Sú pravé? Umelé? To boli otázky, ktoré sa veľmi ľahko mohli týkať samotnej ženy. A jej pfs.

„Imogen, aké milé prekvapenie!“ privítala ma.

Najprv však mala upozorniť svoju tvár, lebo ju prezradila, skôr ako otvorila ústa. Klame.

„Ahoj, Naomi. Je doma?“ spýtala som sa.

„Ešte sa nevrátil.“

„Môžem tu naňho počkať?“

„Vie o tebe?“

Vyčkávavo sme sa na seba dívali: ona v očakávaní, že odídem, a ja s predstavou, že v sebe nájde aspoň štipku dobrých spôsobov, na ktoré som ju nemohla upozorniť, keďže mi v tom bránili tie moje.

„Nech sa páči, poď teda ďalej, no budeš sa musieť vyzuť.“

Hovorila neznámym dialektom, bolo ťažké zaradiť to jej huhňanie, na ktorom sa asi podpísalo Derbyshire či chov oviec. Možno práve preto sa v Stodole cítila ako doma.

Zo slušnosti, ba dokonca aj so štipkou úprimnosti, som jej príbytok pochválila. Dom voňal neutrálne: po vanilke, ľaliách a plachtách sušiacich sa na slnku. Všetko bolo béžové alebo sivasté, budilo dojem, že človek sa vznáša na nízkom obláčku. *Pozor na turbulencie*, pomyslela som si. Rázne otočila hlavu, zrazu som nevedela, či som nahlas nevyriekla niečo nevhodné.

„Máte to tu krásne,“ chválila som, „jednoducho prekrásne.“

Počkala, kým si rozzipsujem čížmy. Všimla som si, ako skúma moje ponožky, každá bola z iného páru. Takmer pritom narástla o päť centimetrov. Alebo sa mi to iba zazdalo? Pri jej nalakovaných nechtoch a namaľovanom obočí som si zrazu pripadala otrhaná a neupravená.

„Rekonštrukcia bola hotová nočná mora. Krov,“ ukázala na priznané trámy nad hlavou, „je pôvodný, z miestneho opátstva. Vraj ho použili pri stavbe hospodárstva, keď opátstvo vyhorelo. Je pamiatkovo chránený. Potrebovali sme špeciálne povolenie, aby sme mohli celý priestor otvoriť, a aj potom sme si museli dávať čertovský pozor pri všetkom, čo sme robili.“

Naoko sa hnevla, snažila sa tým zakryť hrdosť na svoj domov.

„Fakt?“ predstierala som prekvapenie. „Tolko kriku pre trochu dreva z druhej ruky.“

Stiahla som si rukavice, dala dole šatku, jedno i druhé som poskladala a vložila do kabelky à la Mary Poppinsová, kde sa stratili medzi použitými vreckovkami, starými receptami a pokémonovými kartami.

Naomi by som nemala v láske, ani keby po víkendoch nerobila macochu môjmu synovi a nebola odo mňa o polovicu mladšia a štíhlejšia. Tí, čo nevedia, aký Phillip je, si myslia, že žiarim. Keď som si naňho ťažkala, domnievali sa, že som plná blenu, lebo ma vymenil za mladšiu ženu. Na ich mieste by som si myslela to isté. Naomi som nepoznala a rozhodne som nehodlala strácať čas jej spoznávaním. Nevydrží dlho. Z môjho pohľadu je plytká, egocentrická, priveľmi pekná na to, aby bola milá, lebo vesmír funguje úplne inak.

Naomi dodávala Phillipovi punc. Bola jeho milenkou, sprisahancom, neónovou reklamou hlásajúcou: môj vták ešte stále funguje! Ľudia žili v ilúzii, že Phillip po rozpade nášho manželstva znova našiel lásku, teda, o čosi skôr, ak vezmem do úvahy esemesky, ktoré vypisoval, len čo vytiahol päty z izby. Bola som osamelá matka, na ktorú sa už vyšmierala štyridsiatka. Odkopnutá. Ošúchaný kufor, čo na letisku dookola podskakuje na batožinovom páse a nikto si ho nechce vziať.

„Kávu alebo čaj?“ spýtala sa.

„Tá káva je prekvapkávaná?“

„Instantná.“

„Tak potom radšej čaj, ďakujem.“

Neuhla pred mojím pohľadom, rýchlo žmurkala, viečkovou morzeovkou vyťukala slovo *krava* a stratila sa v kuchyni. Jednoducho som neodolala, musela som jej aspoň troška skomplikovať život.

Jediný drink, po ktorom som v danej chvíli túžila, je číry a podáva sa s ľadom, lenže ako by sme inak prežili nepríjemné situácie, keby sme nemali čaj? Čím by sme vyplnili čas, ak by sme ho *nevarili*, čím by sme si zamestnali ruky, ak by sme ho *nedržali*, a čo by sme robili, aby sme udržali jazyk na uzde, ak by sme ho *nepili*?

Rozhliadla som sa po sporo vyzdobenej izbe, prsty sa pohrávali s uchom kabelky. Phillip neznášal neporiadok. Hanbil sa pozvať k nám niekoho na návštevu, lebo som nebola schopná pozdvihnúť náš domov na jeho úroveň. Ktovie, či ten strach z neporiadku vo mne vzbudil on, alebo či vo mne vždy driemal. Teraz však už nebol Phillip, ale *Phil*. Nový, prerobený. Koho sa asi tak pokúša presvedčiť?

Pod oknom stálo na stole z bukového dreva trinásť fotiek, každá v inom rámičku. Trinásť. Stuhla som. Panebože, prečo trinásť? Jednu, s Phillipom v potápačských okuliaroch a so šnorchlom, som vzala a všuchla ju do kabelky medzi mäkké záhyby šatky. Dvanásť. Oveľa lepšie. Pekne oblé, okrúhle a milé číslo. Uvoľnila som plecيا, strach mi už do hrude neprúdil naplno, iba cŕčkom.

Usmiala som sa popod fúz, spokojná, ako som vyriešila potenciálne ošemetnú situáciu. Terapeutka ma naučila zopár dychových cvičení, no niekedy bolo oveľa jednoduchšie zbaviť sa samotného problému. Určite som pred *priateľkou* nepotrebovala dostať záchvat paniky.

Zahľadela som sa na párny počet zvyšných fotografií. Phillip s Naomi na pláži, na svadbe, s perami prilepenými na delfíniu papuľku. Naomi ako Catwoman a Phillip ako tučný Batman. Celé roky to bol jeho štandardný kostým na maškarné večierky. Vždy bol preňho dôležitý boj s kriminalitou, jeho vlastná osoba. Phillip trpel niečím, čo som nazývala hrdinský komplex. Nevzali ho k hasičom, lebo neprešiel skúškami, a jeho biedna školská dochádzka – a ešte biednejšie známky – mu zarúbali cestu k RAF, a tak bola dosť dobrá, hoci nie až natoľko atraktívna, aj policajná uniforma.

Ku krásnej Naomi ho vlastne priviedla práca. O žene, ktorá sa nekontrolovane rozosmiala, keď ju zastavil za neprímerane rýchlu jazdu autom, mi povedal. Vraj si myslel, že za volantom sedí šibnutá ženská, ktorej treba odobrať vodičský preukaz, a nie atraktívna adolescentka, ktorá by nemala tak zbožne hľadieť na manžela inej ženy.

Pri dopravných priestupkoch zvyčajne existovali dva možné scenáre. Vodič sa začal vykrúcať: vraj mešká, prehliadol značku, rodí mu manželka, prípadne mu zomiera rodič. Alebo to schytil on, vraj je malicherný byrokrat, nevinným ľuďom ťahá z vrecka ťažko zarobené peniaze, prípadne si vyslúžil otázku, prečo nezatýka ozajstných zloduchov.

Lenže tá žena za volantom iba pohodila hlavou a rozosmiala sa.

„Viete, prečo som vás zastavil?“ spýtal sa Phillip.

„Lebo som šibnutá?“

„Tu je povolená maximálna rýchlosť päťdesiat kilometrov za hodinu.“

„No, nešla som päťdesiatkou.“

„Čo je na tom také zábavné?“

„Nemá zmysel popierať to, či hej? A zrejme to znamená, že sa musím rozlúčiť aj s vodičákom. Zbierala som body ako divá a nemyslela na horšie časy. Keby som sa nesmiala, musela by som plakať.“

Až neskôr som zistila, že ju pustil s výhovorkou. Vraj zrejme omylom nameral rýchlosť auta, čo išlo za ňou. Isteže, nevedela sa dočkať, kedy sa mu poďakuje, a Phillipa okrem chytania zloduchov nič neuspokojovalo tak veľmi ako predstava, že dostane to dievča.

Naomi vkĺzla do izby, jej kroky tlmil luxusný koberec.

„Čaj,“ povedala a položila šálky na dokonalý sklenený stolík. Nijaké odtlačky špinavých detských prstíkov ani krúžky po šálkach či pohároch.

„Ďakujem. Práve som obdivovala vaše fotografie.“ Postavila som sa medzi ňu a stôl, aby si nevšimla, že jedna chýba.

„Prečo?“

Tá otázka ma zmiatla. Prečo? Lebo som zvedavá? Lebo chcem vedieť, či si žiješ lepšie ako ja?

„Vlastne ani neviem,“ odbila som jej otázku. „Sú pekné.“

Mykla plecami a sťažka si sadla na pohovku. Usadila som sa naproti nej a usmievala sa.

Bolo to prvýkrát, čo som sa ocitla s Naomi niekde bez Phillipa, ktorý by inak okolo nás krúžil ako lev okolo svojej svorky. Mohla som hovoriť, čo mi srdce ráči. Napríklad sklznúť do rutiny poškodenej manželky. Pre Naomi by to bol vhodný čas ospravedlniť sa mi. Niežeby mi prekážalo, že má Phillipa, to teda nie, bol už *jej* problémom, lenže patrilo sa, aby sa snažila zmierniť napätie medzi nami.

Vzťah s Phillipom som mala ukončiť už pred rokmi, no držala som sa svojho sna o detstve, ktoré mi bolo upreté. Vyrástla som bez otca a nechcela som, aby Alistair zažil to isté. Vraj som bola tvrdohlavá, mne sa však lepšie páči výraz odhodlaná. Netrápil ma rozpad manželstva. Nedívala som sa naň ako na stratu manžela, skôr som v ňom videla spravodlivý trest za svoju minulosť. Nikdy som nebola veľmi spoločenská a zrazu tu bol ešte niekto, koho bolo treba brať do úvahy.

„Phil sa z práce vráti každú chvíľu,“ vysvetľovala a pozrela sa pritom na hodiny.

„Dobre,“ odvetila som a aj ja som sa pozrela na hodiny. „Dnes je v práci? Zastavila som sa na stanici, keď som šla okolo, a vraj má tento týždeň voľno. Teda, aspoň tak mi to tvrdili.“

Nepozrela sa na mňa. Pod upraveným obočím sa skrývalo prekvapenie, no keď prehovorila, hlas mala tichý a pokojný: „Zabudla som. Išiel k lekárovi.“

„Pevne verím, že nič vážne.“

„Čo?“

„Dôvod, pre ktorý Phillip vyhľadal lekára.“

„Aha,“ vyzrela von oknom, v myšlienkach bola niekde úplne inde, trochu sa zachmúrila a z obočia jej vznikla jednoliata čiara.

„Nie.“

„Škoda.“

Načiahla som sa za nápojom a uvedomila si, koľko je vo mne trpkosti. Neznášala som, že kvôli Phillipovi na svetlo vyplávala táto moja povahová črta. Tak veľmi som sa snažila ovládnuť, až sa mi roztriasla ruka. Vyčrpla som čaj na stôl. Z mliečnej mláčky

spadli dve kvapky na béžový koberec, nestihla som dosť rýchlo podložiť ruku.

Naomi trhlo. Prudký nádych.

„Oooch!“ zareagovala som. „Prepáč!“

Ani sa nepohla. Roky súžitia s Phillipom zo mňa spravili odborníčku na reč tela a čítanie skrytých signálov, na nezachytiteľné vibrácie šíriace sa vzduchom. Čakala som, že pocítim jej hnev – ďalší pozostatok súžitia s Phillipom –, no namiesto toho som zaregistrovala niečo, čo ma rozrušilo ešte viac.

Na tvári sa jej ako padajúca hviezda mihol strach. Len na okamih, možno by som si ho ani nevšimla, keby som nevidela jej ruky. Šúchala si jemnú pokožku medzi palcom a ukazovákom. Poznám ten mäkký bod. Viem, aký je to pocit. Chvíľu sa ani jedna z nás nepohla. Uprene som na ňu hľadela.

Na čelo mi vystúpili kropaje potu, hoci mi zrazu ostalo zima. Otvorili sa dvere do minulosti a chladný prievan privial spomienky. Phillip mi často vykrúcal palec, až kým som neklesla na kolená. Aj mne vždy na ľavej ruke, presne na tej, ktorú si Naomi šúchala. Tak to neprekážalo domácim prácam, žehleniu, vyváraníu večerí. Z policajného tréningu vyťažil, čo sa dalo. Maximálnu bolesť pri minimálnej námahe. Bola to len šarvátka, nič, čo by obstálo pred súdom, ja som však vedela svoje.

Naomi si všimla môj pohľad a heglo ňou, keď si to uvedomila. Jej oči, pred chvíľou rozšírené od strachu, sa zúžili a stvrdli. Otvorila som ústa, že prehovorím. Bolo toho toľko, čo som chcela povedať, no kým sa slová vydrali von, aby sa správne zoradili, Naomi odišla do kuchyne. Moje slová útechy sa vzniesli nad zakonzervované trámy a viseli tam ako pavučiny.

Vstala som a znova som sa zahľadela na fotografie na stole. Zrazu sa mi pri pohľade na Phillipa s rukou ovinutou okolo Naomi videlo, že ju stíska príliš tuho, že jej úsmev je silený. Nečudo, že tých rámov bolo trinásť. Trinásť. Pre niečie nešťastie. Nešťastie pre ňu.

Naomi sa vrátila s handrou a s čistiacim sprejom. Najprv vzala do ruky handru a pritískala ju na béžové škvrnky na koberci. Zrazu bola krehká, akoby ňou svetlo prenikalo a nezanechávalo nijaký tieň. Chcela som vystrieť ruku, dotknúť sa jej pleca, no náhla zmena z pohrdania na súcit ma zaskočila.

„Je mi to ľúto. Môžem ti s niečím pomôcť?“ ponúkla som sa.

Otázka bola dosť nejednoznačná, mohla sa týkať rozliateho čaju, no nielen jeho. Nevyrieknuté slová sa krčili v kútoch.

„Nie. Všetko je v poriadku.“

„Nikdy si neviem spomenúť, čo je dobré na škvrnky. Ty áno? Soľ? Myslím, že tá sa hodí skôr na červené víno. Doma sa mi častejšie podarí rozliať víno než čaj. Niežeby som pila viac vína ako čaju... len, ľahšie sa rozleje, nemyslíš? Asi to bude pohármi. Možno by som mala piť víno z hrnčeka.“

Pokúsila som sa o smiech, lenže v tej obrovskej izbe sa stratil. Nevšímala si ma.

„Mám odísť?“

Z náhlejšej potreby utiecť sa mi na hornej pere zaligotali perličky potu. Srdce mi ťtklo ako divé, bola to typická reakcia bojuj-alebo-uteč a ja som nemala náladu bojovať.

Poutierala stôl aj väčšinu čaju zo zeme, no na koberci zostal bledý flak.

„Mohla by som zostať, ak by si sa so mnou chcela o niečom porozprávať. Vieš, kým sa Phillip vráti domov.“

Sadla si na päty, odhrnula si zo srdcovej tváre prameň vlasov. Pevne som v ruke zovrela kabelku a pomaly som klesala, že si sadnem na opierku pohovky.

„Nesadaj si tam! Neznáša, keď tam niekto sedí!“

Chytró som vstala.

„Prepáč. Niečo si vravela?“

„Nič. Mala by si už ísť.“

„Si si istá?“

Pozrela som na hodiny. Povedala: „*Phil by tu už mal byť.*“

Každú chvíľu sa vráti domov. Som pripravená postaviť sa pred neho a spýtať sa ho, čo s naším rozvodom.

Alebo čo s násilím, čo pácha na Naomi.

Alebo sa on spýta *mňa* na čaj vyliaty na jeho nepraktický koberec. Konfrontácia zrazu nebola taká dôležitá ako sebazáchova, pohrabala som sa v taške, odsunula odcudzenú fotografiu nabok a vytiahla hrubú bielu obálku.

„Fajn, ak si si istá, že ti s ničím nemôžem pomôcť...“

Postriekala koberec sprejom a krúživými pohybmi bojovala s flakom.

„Možno by si mohla Phillipa požiadať, aby mi zavolať. Týka sa to rozvodových papierov. Myslím, teda, som si istá, že aj ty chceš, rovnako ako ja, aby sme to všetko... už mali za sebou. Môžem ti to tu nechať pre prípad, že mu ich právnik nedoručil?“

Položila som obálku na stôl, Naomi pritískala handru na škvrtku.

„Podľa mňa by formálna dohoda pomohla všetkým. Zabezpečila by, aby sa plnili... isté povinnosti.“

„Ty máš teda nervy,“ vyhrkla a vyskočila na rovné nohy.

„Pardon?“

„Malého števč proti Philovi, odkedy od teba odišiel.“

„Ja?“

„Horkosť z manželstva bez lásky vylievaš...“

„O to však predsa vôbec nejde!“

„... ničíš Alistairovi vzťah s otcom, napokon bude nenávidieť teba!“

Chvíľu bolo ticho, počula som len vlastný dych. Naše tváre delilo iba pár centimetrov, videla som hnev v Naominých očiach. Ostala v rozpakoch a mlátila okolo seba. Až príliš dobre som to poznala.

Toto bola moja chvíľa, mohla som jej povedať, že jej rozumiem, že viem, čoho je Phillip schopný. Ibaže ja som vydýchla a dovolila slovám, aby sa rozleteli ako semienka púpavy vo vetre. Keď do toho zamiešala Alistaira, pocit solidarity sa vytratil.

„Nuž, ak to vidíš takto...“

Vyšla som z izby, zastavila som sa, len aby som sa obula. Naomi za mnou vykrikovala čosi v zmysle, že jej vysávam radosť zo života a žiarlim, lebo som ostala sama. *Žatrpknutá stará baba*, otitulovala ma. Utešovala som sa čímisi, čo som považovala za zadostučinenie. Aspoň som sa o to pokúsila. Čo viac som mohla spraviť?

Naomi za mnou vykrikovala, aj keď som za sebou potichu zavrela dvere. Jej výbuch mi poskytol výhovorku, ktorú som potrebovala, aby som od nej odišla a zanechala za sebou aj život, ktorý bol kedysi môj. Možno som sa usmievala, keď som zvrtila kľúčik v zapalovaní a vycúvala späť na cestu. Možno ma malo tešiť, že nežije dokonalý život ako z reklamy, ktorý sa snažila predstierať.

Ničím sa však odo mňa nelíšila.

Nahrabila som sa a do lona sa mi skotúlali slzy. Klamala som sa, keď som si navrávala, že sa niekedy Phillipa zbavím a budem slobodná. Sú to už takmer dva roky, čo na mňa vzťahol ruku, a aha, stačí päť minút s jeho priateľkou a rany sú zasa celkom čerstvé. Cítila som, ako sa mi jeho prsty zabárajú do ramena, videla som, ako sa šklabí, keď mi hovorí, že som nanič.

Bola som naivná, keď som si myslela, že sa niekedy vymaním z pazúrov minulosti.

TRI

21 dní pred pohrebom

Rachel zachytila môj pohľad a kývla hlavou smerom k výťahu. Na stole mi zvonil telefón, zdvihla som ruku s roztriahnutými vystretými prstami, aby som jej naznačila, nech mi dá päť minút.

„Tu Imogen. Ako vám pomôžem?“

Zložila som z očí okuliare a vzala do ruky pero. Nieкто tam bol, počula som ho aj napriek neprerušovanému tichu. Tá mlčanlivosť ma dráždila. Posunula som sa na stoličke a sledovala, ako telefón odratúva sekundy. Počula som iba ťuk-ťuk-ťuk od stola naproti, Claire nechtami ťukala do klávesnice.

„Haló?“ ozvala som sa neisto a váhavo.

„Neopováž sa viac vkročiť do môjho domu,“ vyštekol hlas.

„Phillip?“ Oprela som sa. „Na chvíľu...“

„Ak mi chceš niečo povedať, použi telefón. Ako každý normálny človek.“

„Pokúšala som sa ti dovolať. Nedostal si moje správy?“

„Nezišlo ti na um, že možno nemám čas?“ sekala slová.

„Ale áno, lenže...“

„Zavolám ti, keď budem mať chuť.“

„Prepáč, ja...“ Len čo mi z pier vykĺzlo to slovo vyjadrujúce ospravedlnenie, želala som si, aby som ho mohla vziať späť.

Pracovala som v otvorenej kancelárii, kde sa všetci tvárili, akože si nevšímajú rozhovory tých druhých. Stačilo však trošilinka zvýšiť hlas alebo ho stíšiť, čosi šepnúť a uši túžiace po klebetách sa nastražili. Vlci zavetrili korisť. Oči natočené do smeru, ktorý

diktovali uši, videli moje poníženie podľa červených flakov na mojich líkach. Hovorila som pokojne.

„Iba som chcela... chcela som...“

V Phillipovej prítomnosti som nebola schopná vyjadriť sa. Vždy bol pripravený rozpitvávať moje chyby, smiať sa z každého môjho zaváhania, zadrhnutia, mala som problém formulovať súvislé vety.

„... trochu posúriť tie papierovačky. Išla som okolo, myslela som si, že by mohlo vec urýchliť, keď ti tie papiere odovzdám. Už si sa na ne pozrel?“

Čakala som na odpoveď, ktorá neprichádzala. Ticho na druhej strane hustlo.

„Phillip? Čo myslíš, mohol by si ich podpísať a doručiť právnikovi do konca týždňa?“

Stále nič.

Sedela som na kraji stoličky a dívala sa na displej telefónu. Ukazoval dátum a čas. Nič iné. Hovor sa skončil.

Priložila som prístroj znova k uchu, pritisla ho tak silno, až mi zadná časť náušnice išla prepichnúť kožu na krku. Na druhej strane kancelárie sa zrazu ozval smiech. Claire sediaca oproti mne zdvihla oči a zatskala.

„Dobre,“ povedala som do hluchého telefónu. „To by bolo skvelé. Ďakujem.“

Claire po mne šibla pohľadom a ja som vyvrátila oči dohora. *Manželia, čo ti budem vravieť!*

Narátala som do troch.

„Nebud' smiešny. Nemusíš sa ospravedlňovať. Nie. Naozaj, nepoužila by som slovo *hlupák*.“

Rátanie do štyroch.

„Si ohromne láskavý. Prestaň už, cítim sa trápne.“

Raz. Dva.

„Aj ty. Opatruj sa. Čau.“

Položila som telefón, nasadila si na oči okuliare a do zoznamu vecí, ktoré musím vybaviť, som pridala ďalšiu poznámku, takže obsahoval:

1. Rodičovské združenie – zavolať do školy.
2. Peniaze pre paniu, čo sa stará o Alistaira.
3. Predložiť zoznam výdavkov.
4. Prepísať poznámky zo stretnutia.
5. Zabiť Phillipa tak, aby pri tom čo najviac trpel.

Trvalo mi neprimerane dlho, kým som sa upokojila. Claire odmietla moju ponuku, že jej niečo prinesiem. Zamávala plastovou škatuľkou s doma pripraveným šalátom.

Vyviezla som sa výtahom do kaviarne na najvyššom poschodí. Okná siahali od dlážky až po strop a zhromaždeniu vyznávačov kofeínu, ktorých aróma kávy priťahovala ako riadenú strelu teplo, núkali výhľad na kancelárske budovy a pochôdzne plošiny. Všetkých nás prilákala neodolateľná vôňa predpoludňajších mafinov. Na papierových pohároch *‘to go’* boli čiernym perom napísané mená.

Rachel mi zamávala, keď ma zbadala, hoci takmer dvojmetrová plavovláska so slnečnými okuliarmi na hlave vystupujúca z výtahu sa nedala prehliadnuť. Nemali sme rovnaké záľuby a nepohybovali sme sa ani v rovnakých kruhoch. Ja som sa vlastne nepohybovala v nijakých kruhoch. Behala som z domu do práce a z práce zasa späť domov. Naše cesty by sa nikdy neskrižili, nebyť jednej vianočnej ožieračky. Ona bola tá opitá, ja som jej pridržiavala vlasy.

Bola odo mňa mladšia, celý týždeň žila iba v očakávaní víkendy a zaryto tvrdila, že sa nikdy nevydá. Peniaze míňala na samoopaľovacie spreje, manikúry a Jägerbomby, zatiaľ čo ja som kupovala školské uniformy, toaletný papier a mliečne koktaily. Aj tak však ako jediná vedela, ako sa ku mne Phillip správa.

Nemala som veľa priateľov. Phillip mi ich výslovne nezakázal, ale sťažil mi kontakt s ľuďmi a vždy našiel dôvod, prečo by som nemala nikoho pozývať domov. Väčšina žien, s ktorými som sa stretávala, boli manželky jeho kamarátov. Nemohla som sa im zdôveriť, veď čo ak by sa čokoľvek donieslo Phillipovi?

Rachel bola ako čerstvý vánok. S tým, ako sa ku mne Phillip správa, som jej prvýkrát zverila, keď mala pod čapicou. Vtedy som si mohla byť istá, že zabudne. Lenže Rachel patrila k tým opilcom, ktorí síce načisto zabudnú chodiť, no pamätajú si každé slovko, čo im kto pošepne. S Phillipom sa nikdy nestretla, takže ju nezaslepil svojim šarmom. Odcestoval na golfový víkend, inak by som nemala šancu ísť na žúr. Alistaira postrážila mama a ja som si bez Phillipa vyrazila prvýkrát za päť rokov.

Rachel ma v pondelok v kancelárii vyhľadala, pozvala ma na obed, vraj ako prejav vďaky za to, že som sa o ňu postarala. V skutočnosti mi chcela dohovoriť, aby som od Phillipa odišla. Bolo to zvláštne priateľstvo, no bola som zaň vďačná. Mesiace na mňa naliehala, aby som ho opustila, a potom, keď ma nechal on, zorganizovala pre mňa žúr.

„Predpokladala som, že ako vždy,“ povedala Rachel a potisla predo mňa kávu.

„Čo? Už robia Merlot?“

Zasmiala sa raz, nahlas, no znelo to skôr ako šteknutie, nie ako smiech.

„Takže,“ pokračovala. „Dočítala som sa...“

„Pomaly!“

„Je to v poriadku, boli tam obrázky. V tom článku sa písalo, že koniec manželstva – aj takého posraného ako to vaše – je veľká vec. Je tak? Chcela si ho síce ukončiť, no aj tak to potrebuješ svojím spôsobom stráviť. A je úplne prirodzené, že sa hneváš. Musíš to zo seba dostať.“

„Je to už jeden a pol roka...“

„Áno, a ty si sa ešte stále nikam nepohla. Musíš do niečoho vraziť. A poriadne tvrdo. Takže si myslím, že by sme sa mali dať na box.“

„Rachel!“

„Nie, počúvaj! Je to len pre ženy. Volá sa to Rum Bum alebo tak nejako. Čo ty na to?“

„Rozhodla som sa, že uplatním starobylé a dávno zabudnuté umenie odpúšťania. Rach, som v poriadku, ver mi. Mimochoodom, vráťme sa k tomu, o čom som nehovorila...“

„Pasívne agresívna. To si ty. Bude ti lepšie, ak jej jednu vrazíš. Alebo jemu. Prípadne obom. Dostaň to zo seba von. A naozaj by si zasa mala začať randiť.“

„Nemôžem. Nie, kým je Alistair taký malý. Mimochoodom, počúvaš ma vôbec? Mám novinku.“

Oprela sa dozadu a odchlipla si kávy, z ktorej sa parilo, vôbec si ma nevšímala.

„Poznám ľudí,“ pokračovala. „Mohla som dať Phillipa... odstavíť. Cez Vianoce som sa stretávala s jedným chlapíkom. On...“

„Cením si tvoju vernosť, aj keď mi troška naháňa hrôzu, lenže dočítala som sa, že najlepšou odplatom je žiť naplno.“

„A ako ti to ide?“

„Počúvaj,“ stopla som ju. „Phillip sa správa čudne.“

Rachel si chlipkala ďalej a nadvihla pritom obočie.

„Včera som za ním zašla, aby podpísal rozvodové papiere. A hádaj čo?“

„Čo?“

„Nebol doma. A dnes ráno mi zavolať, vraj sa tam už nemám viac ukazovať.“

„A to je čudné, lebo...?“ nechápala Rachel.

„Lebo podľa Naomi mal byť v práci. Lenže ja som sa uňho v práci zastavila. Oznamovali mi, že tam nie je a ani sa v dohľadnom čase nevráti. Potom Naomi tvrdila, že celkom iste je u lekára, tak som tadiaľ išla cestou domov, no nemal tam auto.“

Vítazoslávne som sa na ňu pozrela. Oprela sa laktami o stôl a naklonila sa ku mne bližšie.

„Takže,“ začala, „odhliadnuc od toho, že sleduješ svojho bývalého a si asi tak dva, možno tri kroky od toho, aby si dokonale nasrala jeho zajačika... tomu ešte stále nerozumiem.“

„Podľa mňa má ďalšiu aféru.“

Rachel pokrútila hlavou, no moja domnienka ju neprekvapila.

„Povedala si to Naomi?“

„Prosím ťa! Rozliala som čaj a ona potom bola... no, zvláštna. Vybuchla a musela som odísť. Navyše, nie je to moja úloha.“

„V tom sa mylíš. Nechcela by si, aby ti niekto otvoril oči, keď Phillip začal kefovať Naomi?“

„Ak si správne spomínam, tak sa niekto taký našiel, konkrétne ty.“

„Rado sa stalo.“

Vypovedané tajomstvo už nie je tajomstvo. Rachel mi to prízvukovala deň čo deň. Jej som sa zdôverovala, keď som chcela počuť, aký mám príšerný život, alebo aby roztrhala Phillipa na franforce, no keď som hľadala útechu alebo ak išlo dôverné veci medzi nami, nebola prvá, koho by som vyhládala. Veď zoznam spriaznených duší býva zvyčajne veľmi krátky.

Rachel zastávala slepú úprimnosť. Ešte sa nestretla s myšlienkou, ktorá by mala radšej zostať nevyslovená. Práve preto som jej nehovorila všetko.

Neverila som vlastným očiam. Ak Phillip naozaj týral Naomi, ako som mohla zostať nečinná? Keby som to prezradila Rachel, musela by som zasiahnúť. Kým si nebudem istá, čo sa deje, nechám si to teda radšej pre seba. Isteže, je to zbabelé, no Phillipovi som sa stále nevyrovnala, ani s Rachel po boku.

„Nechcem klebetiť,“ odvetila som.

„Aké chvályhodné, lenže ak hovoríš niečo, čo je v záujme toho druhého, tak to nie je klebetenie. Ber to ako *široenie informácií*. Skús si predstaviť, ako tej fuchtli vyklopíš, že Phillip sa niekde zabáva s inou.“ V očiach sa jej pritom zablysko, zdvihla ukazovák. „*Numero uno*, odfaklí mu v spánku gule, lebo vieme, že je to šibnutá suka.“

„Vieme to? Lebo...“

„*Numero duo*,“ zdvihla dva prsty, „ten jej vybotoxovaný ksicht sa prestane ksichtiť tak arogantne.“

„Nemyslím, že by si dávala pichať botox. Takto v dvadsiatke vyzerá mladá pleť.“

„A *numero trio*...“

„Podľa mňa to nie je po taliansky.“

„... budeš dobre spávať, lebo si uvedomíš, že si zachránila ďalšiu ženu, aj keď je to len klamárska striga, pred sračkami, ktorými si musela prejsť ty sama.“

Usmiala som sa. „V tom máš pravdu.“

„Hej, to mám.“ Ladne naklonila hlavu.

„Hm, keby to bolo také jednoduché, možno by som to spravila. Lenže Phillip je Alistairov otec, takže všetko, čo sa nejako týka jeho, sa týka nás všetkých. Chcem, aby to medzi nami bolo – neviem, ako to povedať – *normálne*. Obaja budeme Alistairovými rodičmi do konca života a ja si chcem užiť synovu promóciu, svadbu aj vnúčatá bez toho, aby som sa musela cítiť nepríjemne zakaždým, keď sa ocitnem v jednej miestnosti so svojim bývalým. Nepotrebujem, aby sa Alistair musel rozhodovať, ktorého z rodičov pozve na dôležité udalosti vo svojom živote. Nechcem, aby si lámal hlavu nad tým, či sa nás náhodou niečím nedotkol.“

„Má šesť rokov, zlato. Ešte stále je dosť veľká šanca, že Phillipa dovedy zrazí nákladiak.“

Zasmiala som sa.

Rachel ma chytila za ruku a nespustila zo mňa oči, kým som sa na ňu nepozrela. „Prestaň si robiť starosti dopredu. Možno sa nič z toho nestane. Alistair sa ti nepoďakuje, ak zo seba spravíš rohožku.“

Cítila som, ako sa mi do líc valí krv. Nechcela som byť slaboch, lenže nikomu by neprospeľo, ak by som vyvolala scénu.

„Mimochodom,“ pokračovala, pustila mi ruku a zodvihla šálku s kávou, „aké plány máš na piatok večer? Rozmýšľam nad dvojitém rande...“

ŠTYRI

20 dní pred pohrebom

Kedysi sme sa s Phillipom ľúbili. Viem, ťažko tomu uveriť, lenže boli časy, keď bol do mňa zbláznený a ja by som preňho tiež bola spravila čokoľvek. Nepotrebovala som nikoho, len Phillipa a naše bábätko.

Bábätko *pred* Alistairom.

Podvečerné slnko zalievalo polia krvavým purpustom, keď som vstala a z kolien som si oprášila hlinu. Na malom fliačiku zeme rástli krókusy. Pučali z nich nové zelené listy, po oblohe sa kĺzali biele oblaky odspodu osvietené zlatistou žiarou zapadajúceho slnka, za ktorým sa náhlili. Vo vánku sa k zemi ako girlandy skláňali prvé kvety letného orgovánu tohoročnej sezóny. Neverila som v reinkarnáciu – vlastne som neverila v nič –, no často som hľadala znamenia, že je stále so mnou. Moje dievčatko.

Keby žilo, volala by som ho Iris. Posol bohov, stelesnenie dúhy, symbol nádeje. Keď som o ňu prišla, stratila som aj poslednú štipku nádeje, čo som si odložila na horšie časy. Musela som zistiť, kam sa podela. Myslela som na ňu pri každej dúhe, predstavovala si, že ku mne vystiera rúčky a šepká mi, že sa má dobre, že aj ja sa budem mať dobre.

Bolo to výročie dňa jej očakávaného narodenia. Nevedela som si spomenúť na presný dátum jej smrti, no každý rok som na jar zamierila tam, kde som o ňu prišla, a povedala *prepáč*. Pokiaľ išlo o svet, nikdy neexistovala. Bola záznamom v mojej zdravotnej karte a jazvou na mojom srdci.